

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 16 kor.
 Negyedévre — — — 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
 kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 3.

Csinált közvélemény.

Csunya játékot üznek a közvélemény-nyel még mindig.

Előkelő sajtó organumok sem röstel-
 lenek az ő szűkebb céljaik érdekében
 hamis értesítéseket közölni olvasóikkal,
 nem is említve kétes egzisztenciák revol-
 verezésre alapított lapjait.

Mostanában is az Ugron-heczből azt
 emelték ki legfőképen, hogy a »muszká-
 nak« akart bennünket eladni; a mi kép-
 telen valóságnak bizonyult, legujabban
 pedig egyik fővárosi lap, mely a kormány-
 elnökhöz legközelebb áll, azzal borzon-
 gatja az emberek hátát, hogy a ruthén
 papok oroszósítanak.

Hogy eme rémhír kellő izü legyen,
 azzal a szószszal eresztli fel, hogy mind-
 ez a Vatikán tudtával, sőt határozott
 kívánságára történik, mert a Vatikán
 ellensége Magyarországnak és tönkre
 akarja tenni.

Mindezt azért írja pedig az a lap,
 mert az eperjesi egyházmegyében a vi-
 ravai kerület oroszul vezeti a jegyző-
 könyveit.

Szándékos félrevezetés így irni, mert
 ekkora tudatlanságot nem tehetünk fel
 arról, a ki ezt írja.

A Vatikán egész történelmi tradíciója
 a magyarság szeretetéből áll. Kezdve a
 koronán, melyet első királyunknak kül-
 dött, a páratlan jogokon, melyet koronás

főnknek engedélyezett, folytatva ott, a hol
 legnagyobb királyainkat: az Anjukat adta,
 folytatva a török háboruk idejében, hol
 mind kereszties vitézeket, mind milliókra
 menő aranyakat küldött hazánk megmen-
 tésére, sőt egyes erősségek fentartására
 is, mint p. o. a váradi vár céljaira,
 mindig jó indulattal volt a szentszék,
 hazánk iránt.

Persze akkor nem volt hazaárulás a
 pápához folyamodni, milliókat elfogadni
 belügyeink rendezésére s bár igen is rá
 volt utalva s egyedül csakis a pápa jó
 indulatára számíthatott az ország s az
 üres kasszáju Ausztria, mégis nyomát
 sem leljük annak, hogy itt holmi mesés
 és titkos pápai érdekeket szolgált volna
 az ország, vagy hogy elnyelte volna a
 föld csak egy falunkat is a pápával való
 eme nagyon is bizalmas jó viszony miatt.

De hát persze, a kik ilyen támadá-
 sokat irnak, azok rendesen nem törődnek
 a magyar történelmi tradíciókkal, a mint
 hogy őket rendesen ilyen tradíció nem
 köti s magyar faj érdekeit nem ismerik.

De nevelés az ilyen vád azért is,
 mert éppen az orosz az, mely a lengyel
 katolikusokat hallatlan barbarizmussal
 nyomja s igazán remek politika volna
 ezért viszonzásul a kevés görög szert.
 katolikus orosz a rengeteg szakadár
 oroszország karjaiba hajtani.

De nem is szabad a ruthén papok
 hazafiságát sem kétségbe vonni.

Nagyon is volt módunkban ruthén
 papnövédekkel együtt lenni éveken
 keresztül s igen örvendünk rajta, ha az

ilyen érzékeny hazafiak, mint a támadó
 cikkek írója olyan jó fia a hazának, mint
 ezen igen-igen szegény ruthén papok.

Mert hát kérem, úgy áll a dolog, hogy
 Budapesten jól dotált állásban és olyan
 helyzetben, midőn valaki mindent a ma-
 gyar társadalomnak köszönhet, meglehe-
 tősen könnyű hazafiaszkodni épp úgy, mint
 a jól lakottnak nem nyulni a máséhoz.

De ezek a ruthének kemény próbát
 tesznek hazafiságukról.

Sovány földön, mostoha klima alatt
 tengődnek, hol alig terem annyi, miből
 családostól megélhetnek. Nyomorúságukkal
 senki sem törődött, pusztulásuk senkinek
 sem fájt s türték, hogy míg ők alig tud-
 nak megélni földjükből, belőlük jól éljenek
 idegenek.

Pedig ennek a népnek nagy hazafias
 multja van, mégis, midőn a tizenkettedik
 órában, egy igazi gavallér miniszter gond-
 jába fogadja őket, először a minisztert,
 később önfeláldozó munkatársát szidják,
 mert védi ezt a népet az idegentől.

Ugyanez a szándékos félrevezetési
 politika vadította egymásra az ország ő-
 sidőktől fogva békén élő nemzetiségeit. Az
 oláhságot még említeni sem szabad s ha
 valaki nem szidja őket, mikor emlegeti,
 már gyanus a hazafisága, a kik szlávok-
 kal keznek mernek fogni, már árulók s a
 mi egyéb népség lakik az országban,
 azokból hazafiak csakis a zsidók és helvét
 vallásuak, a katolikusok már a magyar-
 evő pápa mellett megbízhatlanok.

Nyomorúságos, sülyedt sajtó az, mely
 a pennát arra használja, hogy kiszurja

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Sevére.

Irta: Ernest Benjamin.

I.

Anyja komoly parasztasszony volt, a ki tán
 kétszer se nevetett egész életében. Apja cse-
 des, szóvalan favágó. Keresztapja azt kívánta,
 hogy Sevére névre kereszteljék, a mi meg is
 történt.

Az apát Pan isten hevítette, a fiut azonban
 nem.

Sevére is fát vágni járt ki az erdőre, de
 bizony sokszor megesett vele, hogy fáradtan
 elaludt egy fa árnyékában s fényes álmot ál-
 modott a dicsőségről. Végre is ott hagyta a kis
 szekerczét s elment Párisba. A szépművészetek
 iskolájában annyira kitüntette magát, hogy alig
 lelt huszonöt esztendő, máris igen jó szobrász
 hírében állott.

Karcsu, magas termetű, hatalmas erejű
 csinos fiu volt, s oly rendkívüli volt a megje-
 lenése, hogy az utcán bizony megfordultak
 utána a férfiak, de különösen a nők, a kiket kék
 szemével valóssággal megigézett.

De ezenkívül ezse is volt neki. Éjszakán-
 ként szorgalmasan tanult s lassanként nemcsak
 a faragatlanságát vetette le, hanem igazi mű-
 veltséget is szerzett magának.

Egy téli éjszaka történt, egyik tanárjának
 estélyén, hogy Sevére tánczközben alaposan rá-

hagott Goyana urnő uszályára, a ki egy gaz-
 dag brazíliai bankár felesége volt.

A fiu elpirulva hebegte el a hasonló ese-
 tekben szokásos mentegetőző bocsánatkérést,
 de meglátszott az arczán, hogy őszintén za-
 varba jött és szívből sajnálja a dolgot. Az urnő
 nem is haragudott meg (pedig az hasonló eset-
 ben szintén szokásos), hanem kedvtelve nézte
 a fiatal embert s elmosolyogta magát.

Sevére elcsodálkozott, de egyszersmind el
 is volt bájolja; szeméit a bálai zürzavarban el-
 ragadtatással függesztette az asszonyra, s a
 szabad levegőben nagyra nőtt emberek könnyed
 merészségével hosszasan nézett reá.

Goyana-né veszedelmesen kaczer nő volt.

Nem volt oly szép, mint egy antik már-
 ványszobor, de csinos, mint egy tűző álomkép.
 Szeme mélységes mélységű, haja fekete, bőre
 barna, valami szerelmes vadság kifejezése; tar-
 tása olyan, mint egy istennőé, a ki folyton
 hűtelen az istenéhez. Mindig egyszerűen öltöz-
 ködött, de ruháit a legpompásabb szövetekből
 csináltatta és tökéletes izléssel szabatta meg.

Gazdagsága mérhetetlen nagy volt. Sze-
 szélyes, fantasztikus lelke vagy szeretett, vagy
 gyűlölt, de ezt a két érzelmet nem tudta egye-
 síteni. A hogy beszélt, a hogy köszönetet, a
 hogy mozgott, minden olyan sajátos, oly
 rendkívüli volt rajta, hogy a férfiak csak úgy
 bomlottak utána.

A bálra is egész udvart csődített maga
 után. Fiatal emberek ép úgy bálványozták,
 mint az öregek. A mohó fiatalság szívét oltha-

tatlan lángra lobbantotta, az öregek lelkében
 hamvadó parazsat fel-felélesztgette.

Mikor Sevére az uszályára lépett, a hölgy
 megzavarta a tánczot, az ifjut annak rendje-
 módja szerint a férjétől bemutatatta magának
 s beszédbe ereszkedett vele. A fiatalember ész-
 járását és modorát bámulatos ügyességgel ki-
 tanulmányozván, jó barátok lettek. A bál vége
 felé így szólt a hölgy:

— Uram, nagyon örülök, hogy bemutat-
 ták. Műveit régóta ismerem és mondhatom,
 hogy elragadóan bájosak. Meglátja, nemsokára
 az egész zsűri önre fog szavazni.

A »nemsokára« szót úgy meghangsúlyozta
 a hölgy, hogy Sevére-nek is feltűnt. Aztán
 megszólította egy bámulóját, a ki épp mellet-
 tük áldogált:

— Ugy-e, Lusserol barátom, Sevére ur
 nemsokára elviszi a Szalon díját?

— Szép hölgy, — felelte Lusserol alázatos
 meghajlással — az ön jóslatai mindig be-
 teljesednek.

Ez a Lusserol az elődsi emberek rengeteg
 táborába tartozott, mindazonáltal nagy volt a
 hitele és a tekintélye; különösen a művészek
 világában mindig csak az történt, a mit ő
 akart. Lusserol Sevérehez lépve, megkérdezte,
 hogy mikép írja vezetéknévét. Azt aztán betű-
 ről-betűre a legpontosabban felírta magának,
 akárcsak az üzletember, a kinél valamit meg-
 rendelnek.

Bizony egy csinos asszony szeszélye sok
 mindent megtehet.

vele az Igazság szemét és betintázzon mocsok nélküli embereket.

Vajjon micsoda klerikális és nemzetiségi rémhírek fognak még szárnyra kelve hápogni, a választások közeledtével megduplázódott nyári kacsa-szezon alkalmából?

P—y.

Miniszteri tanácskozás.

Tegnap délelőtt miniszteri tanácskozás volt, amelyen a kormánynak Budapesten időző valamennyi tagja résztvett. A minisztertanácsot ma helyett azért tartották meg már tegnap, mert Széll Kálmán miniszterelnök néhány napra elutazott ma Rátótra, honnan pénteken érkezik vissza, hogy résztvegyen a főrendiház ülésén.

Nikita nyilatkozatai.

A montenegrói »királyi fenség« megint beszélt egy újságíróval. Nem volna benne semmi nevezetes, de feltűnővé teszi a dolgot, hogy rövid pár hónap óta Nikita fejedelemnek ez már körülbelül a nyolcadik beszélgetése. Olvasva szavait önkéntelenül az a példaszó jut az ember eszébe, hogy a beszéd a diplomáciában a gondolatok elrejtésének eszköze.

Ferencz József királyunk iránt mély hálát érez, az osztrákoknak, kivált a bécsieknek nagy barátja — mondotta Nikita fejedelem. Minden, amit mást róla mondanak, ostobaság. Persze politikájában a viszonyokhoz kell igazodnia, melyek szerint a szultán a Balkán feje és Oroszország a védnökséget gyakorolja.

Szerbiával és Bulgáriával jó viszonyban van, de szövetségre azért nincs szükség. Ilyen balkáni hármasszövetséget nem is terveztek soha. Beszélt aztán határsértésekről, melyeket jelentékteleneknek mond; végül álmélkodva (!) említette meg azokat a híreket, melyek Albánia felosztásáról, vagy egy hatalomhoz való csatlósításáról szólnak. De azért lelkesedéssel emlékezett meg római látogatásáról s az olaszok által való lelkes fogadtatásáról?

Mindez így össze-visszaságban annyi erőltetett optimizmussal van feltálatva, hogy az

olvasóban csak pesszimizmust kelthet. Ugyanaz az osztrák újságíró beszélt Vukovics vajdával, Montenegró külügyminiszterével is, aki meglehetősen az ura szellemében beszélt.

— Bécs — mondotta — az a főváros, mely a Balkánon uralkodik. Montenegró is mindent onnan kap, tehát szereti is. Meg aztán Bécsből kapják a legjobb híreket, mert a Balkánról Bécsben vannak a legjobban informálva. Az albán kérdéssel kijelentette Vukovics, hogy Montenegrónak nincs pénze Albánia annektálására. Montenegró nem is akar királyság lenni s Nikita a »királyi fenség« címet is csak a prestige kedvéért vette föl.

Bosznia és Hercegovina jövőjét illetően Vukovics vajda kissé tartózkodóan és kelleltlenül azt mondta, hogy ez Ausztria és Magyarország belső ügye. De a »felosztásnál« elkerülhetetlenek lennének a nehézségek.

Az országos középiskolai tanár-egyesület közgyűlése.

— Második nap. —

A közgyűlés nagyon csendesen kezdődött. A mai nap a kedvezményes előadásoknak volt szánva és elsőnek Jónás János pozsonyi tanár tartotta meg fölolvasását a szabad egyetemről. Ismertette a külföldi példákat, melyeket Magyarországban, a hol a mozgalom új, mintául kell vennie. Nálunk a hetvenes években az egész mozgalom csak népszerű előadásokra szorított.

Az eszme csak később kezdett fejlődni és az első szabad liczeumot 1893-ban állították föl Budapesten. Most már a mozgalom a vidéket is felöleli és a fölolvasó panaszkodik a miatt, hogy a jelenlegi szabad egyetem szabályai a középiskolai tanárokat csaknem teljesen kizárják. Már pedig a vidéken e tekintetben a középiskolai tanárokat nem lehet nélkülözni. Epen a szabad egyetem volna alkalmas a vidéken arra, hogy a tanárok tehetségeit érvényre juttassák, kapcsolatot teremtsen az iskola és a közönség között, a mely utóbbi ugyanis előítélettel viseltetik az iskola és a tantestület iránt.

Közbeiktatások: Pesti Hírlap.

A vidéken a szabad egyetemet csakis a középiskolai tanárok teremthetik meg.

Nem tartja helyesnek, hogy mindent centralizálnak, mindent Budapesten pontosítanak össze és mindent a fővárosnak adnak a vidék rovására. Külföldi példák mutatják, hogy e téren csakis a decentralizációval lehet sikert elérni. Azonban nincs kifogása az ellen, hogy a vezetést a budapesti központi bizottság vegye kezébe, a mi elejét venné a mozgalom szétforgácsolódásának.

A fölolvasót, midőn a vidék mellőzéséről szólt, a vidéki tanárok hangos helyeslése szakította félbe és itt is látszott, hogy a vidék hangulata, a mely a tegnapi gyűlésen is oly viharosan nyilatkozott meg, még mindig ellenséges a fővárosiakkal szemben.

Jónás tanár ezután a lapunkban már tegnap közölt határozati javaslatokat ismertette. Hangsúlyozta, hogy úgy, mint Londonban, a hallgatókat bizonyos díj lefizetésére kell kötelezni, mert a közönség, a mit ingyen kap, azt nem becsüli meg. A Pozsonyban tett tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a közönség megszokja a fizetést.

Közbeiktatások: Budapesten nem.

Nálunk a társadalom támogatására amugy sem lehet nagy mértékben számítani, úgy hogy a szabad egyetemi előadások költségeit nagy részben a dijakból kell majd fedezni.

Ezután Lázár Béla indítványára Jónás határozati javaslatait a vidéki köröknek adták ki tárgyalás végett.

Most Madzsar Guztáv olvasta föl Balogh Péter budapesti tanárnak az iskolai helyesírás kérdéséről irt értekezését, mely oda konkludál, hogy a helyesírás jelenlegi zavarába csakis miniszteri rendelettel lehetne egységet hozni. A legtöbb eltérést a c-nek egyedül vagy a z-vel, az aki, amely stb. együtt vagy szétválasztva való írásában és az idegen szavaknak magyar kiejtés szerinti írásában látjuk. Íróink nagy része és a sajtó is, a reform hívei. Ez a helyesírás az akadémia reformpártjából indult ki, mely többnyire nyelvtudósokból áll, de a kiknek törekvése hajótörést szenved az akadémia nem nyelvtudós tagjainak ellentállásán.

II.

A fiatal művész igen kellemesen töltötte a téli estéket. Goyana-né gyakran meghívta az estélyeire, s férfias merészséggel és asszonyi ügyességgel tolta előtérbe.

Sevére dolgozott. Egy csoportos szobrot akart kiállítani a Szalonban: Hasdrubal felesége Karthagó ostrománál.

»Hasdrubal megadta magát Scipio Aemilianusnak; felesége felháborodásában megöli a gyermekeit, maga pedig a lángok közé rohant.«

Hogy Sevére helyesen, vagy helytelenül választotta-e ezt a tárgyat, az más kérdés; elég az hozzá, az eszme megfogamzott lelkében s ő lázasan dolgozott művén.

A meggyilkolt gyermekek élettelenül heverték anyjuk lábainál. Az anya büszke megvetéssel, szemében a honszeretet tüzével rohan a halálba.

A csoportozat szép volt, de nehezen megérthető. Valami bámulatos fenség volt a műben, de a közönség magyarázat nélkül nem igen fogná megérezni.

Goyana-né azonban kimondhatatlanul el volt ragadtatva tőle. És egy napon ott volt Sevére műtermében, s az egész világ előtt a legteljesebb nyíltsággal ünnepelte az ifjú szobrását. Egy szép napon azután meg is szöktette a művészt; hintójába ültette s hazavitte magával, a homályos, bizalmas budoárjába.

Sevére lelkében azonban elevenen élt az

emlékezet. Érezte, hogy ő csak egy alázatos teremtes, az erdő-mező egyszerű gyermeke, ez a gazdag és csinos asszony pedig a városok nemtője, aki együtt tud érezni a nehézkes, bárdolatlan paraszttal. Bizony, áthidalhatatlan örvény választja el kettejüket. Sevére finom tartózkodással volt eltelve. Lelkének költőisége az érzékek nyersségét nagyban gyöngítette, s megővta attól, hogy szíve ne gyuladjon bűnös lángra.

III.

Goyana-né »kkora lármát csapott, hogy Párisban nem beszéltek másról, csak Sevére szobráról.

Lusserol véletlenül mindig megjelent, a hol szükség volt reá, s hivatalos körökben csakhamar elhatározták, hogy a Szalon dija a fiatal szobrászokat fog odaitétni.

A hír ki-zivárgott s mindenféle találgatásokra adott okot. Egy napon egy csapat jóbarát ácsorgott a műteremben, köztük Tabarin is, Sevére iskolatársa, a ki egyszerre csak kibökkentette:

— No pajtás, az idén te kapod meg a díjat! Biztos, mint a halál. Nem is érdemes beszélni róla!

Sevére azonban jóhiszemű nyugalommal mondta:

— De bizony érdemes, hisz most hallom először!

— Nono, ne okoskodjál, pajtás. Egy szép asszony mindent csinálhat az emberéből.

Sevére azt hitte az első pillanatban, hogy csak tréfa az egész, de tapasztalván, hogy milyen nagy csönd támadt a megjegyzés nyomában, kénytelen volt komolyan venni a dolgot, a mitől aztán nagyon felháborodott az ő egyenes lelke.

— Micsoda! Hát igazán nem tréfálsz? — kiáltott fel. — De hisz ez bolond egy állapot. Kérlek, légy szives tudomásul venni, hogy engem semmiféle szép asszony nem tüntet ki a kegyeivel.

— Még Goyana-né se, — jegyezte meg Tabarin vállat vonva. — Ugyan kérlek, mondom, hogy ne okoskodjál!

Most már egy név is kimondódott, hát a dolog csakugyan komoly. Sőt Tabarin szavait valami helyeslő mormogás, aztán gunyosan ki-törő kacagás kísérte, mintha mindenki kiáltaná: biz úgy van az.

Sevére-t rettenetes düh öntötte els ökölbe szorított kézzel, sápadtan kiáltotta:

— Hazudol, nyomorult. Ezért elégtételt követelek!

És emelt kézzel rohant Tabarin-re, de barátai közbeléptek. Tabarin kijelentette, hogy olybá veszi, mintha Sevére valóban megütötte volna. A két ellenfél nyomban megnevezte se-gédeit, a kik pisztolyban állapodtak meg, s a párbajt másnapra tűzték ki.

Sevére magára maradván a műtermében, csakhamar lecsöndesült és hosszú órákig mély gondolatokba merülve üldögélt.

Azonban nem annyira a párbajra gondolt,

A középiskola érdeke, hogy a könnyebb és czélszerűbb írásmodort, vagyis a reformpárt helyesirás rendszerét fogadják el. Ezzel a közép iskola nem akar állást foglalni az Akadémia ellen, hanem csak a czélszerűsége törekszik. Az egyöntetűség fontos pedagógiai kérdés, miért is eladód indítványozza, mondja ki a közgyűlés, hogy a helyesírás egyöntetűségét szükségesnek tartja és intézzen fölíratot a miniszterhez, hogy ebben a tárgyban rendeltileg intézkedjék.

Az előadás fölött ezután meglehetősen élénk vita indult meg, melyben többen vettek részt. A fölszólalók szintén a helyesírásnak egyöntetűségét hangoztatták.

Felolvasást tartottak még Walther Béla lőcsei tanár az ifjuság erkölcsi óvásáról és Makay István pápai tanár a felekezeti tanárok bajairól.

Közvilágításunk.

Alig van most fontosabb ügye városunknak, mint a közvilágítás kérdésének okos rendezése.

A tanács nem akarja meglepetni magát, azért jó előre gondoskodik reális alapról, melyen állva a kérdést legelőnyösebben oldhatja meg. A felhívás, mit e czéltől a közönséghez intéz a tanács, igen érthetően és kimerítően foglalkozik a tárggyal, melyről teljes, alapos és reális képet nyerünk.

A felhívás így szól:

Felhívás Nagyvárad város közönségéhez.

A köz- és magánvilágítás kérdésének megoldásánál a város törvényhatósága előterjesztésünk alapján azon álláspontot fogadta el, hogy a légszuszgyárral kötött szerződés lejártá után a köz- és magánvilágításnál a közönség részére a lehető legnagyobb előnyöket biztosítsa s ha ez vállalat útján elérhető nem volna, esetleg központi villamos telep felállítása által a köz- és magánvilágítást házi kezelés útján teljesítse s hogy ezen városra nézve oly kiváló fontosságú kérdés megoldásánál magának teljesen szabad kezét biztosítson, a köz- és magánvilágításra a légszuszgyár igazgatóságával kötött szerződést 1903. évi december 15-ik napjára felmondotta.

Ezen felmondás folytán megmarad ugyan a légszuszgyárnak azon joga, hogy magánvilágításra a már létesített vonalokon a légszusz mint magánvállalkozó szolgáltatssa, de viszont jogosított a lakosság 1903. évi december 15-étől kezdve magánvilágításra a város egész területén villamvilágítást is bevezettetni, még azon lakásokba és intézetekbe is, ahol ez időszerint gázvilágítás alkalmaztatik, sőt tetszése szerint villam- és gázvilágítást vegyesen használni.

Mielőtt a villamvilágítás árát s a bevezetés költségeit ismertetnénk, szükségesnek tartjuk kijelenteni, hogy felhívásunk kibocsátásakor azon alapelvből indultunk ki, miszerint a törvényhatósági bizottság azon polgároknak, akik a villamvilágítás bevezetését és 1903. évi december 15-én használatba vételét már most bejelentik s a bejelentés alapján a megállapítandó feltételeknek megfelelőleg biztosítják — a bevezetésnél kedvezményt fog nyújtani, nevezetesen:

a) Az utcai vonaltól a házban elhelyezendő árammérő óráig a vezeték, felszerelést bekapcsolást díjmentesen fogja teljesíteni, úgy hogy a ház- és üzlettulajdonosokat csakis a belső vezeték készítése és felszerelése fogja terhelni.

b) Az árammérő órát, mely a város tulajdonát képezi, díjfizetés nélkül bocsátja a fogyasztó közönség rendelkezésére: csakis annak elhelyezése s a vezetékkel összekapcsolásáért tartozik a magánfogyasztó a bevezetés fogantatása előtt szabályrendeletileg mérsékelt megállapítandó díjat, mely azonban 30 koronát meg nem haladhat, fizetni; úgy, hogy a magánfogyasztó a világítás megkezdése után csak is az általa fogyasztott villamosság árát fogja fizetni.

A villamos világítás ára megállapításánál a szakbizottság a más városoknál tett tapasztalati adatok alapján meghatározott fogyasztási mennyiséget vette alapul s ehhez képest figyelembe véve a befektetési tőke törlesztési részletét és az évi üzemköltséget, a villamos áram árát hectowatt óránként 7 fillérben javasolja megállapítani, mely maximális ár, ha a magánfogyasztás növekszik, a törvényhatósági bizottság által megfelelőleg leszállítandó lesz.

Kötelességünknek tartjuk, hogy a magánfogyasztó közönséget minden irányban tájékoztassuk arra nézve, hogy mibe kerülhet hozzávetőlegesen a belső villamos vezeték bevezetése s hogy az elfogyasztott áramért lángonként a fentebb megállapított ár mellett mennyit kell fizetni, hogy így mindenki felvilágosítva legyen arról, hogy magánfogyasz-

tásra a villamos világítás viszonyainak megfelelő-e?

A házi vezeték készítése és felszerelésére szükséges adatokat a »Ganz és társa« czégtől s a »Siemens és Halske« czégtől szereztük be.

Az első költségelirányzat készitve lett egy kisebb üzlethelyiségre, melyhez két szoba és mellékhelyiségekből álló lakás tartozik s alkalmazva van 5, egyenként 16 gyertyafénynek megfelelő izzóláng. Ezen üzlethelyiség és lakásberendezés kerül:

1. vezetékekre s ahhoz tartozó felszerelési anyagokra 26 kor. 05 fillér.
 2. szerelési munkadíj 30 kor. — fillér
- Összesen : 56 kor. 05 fillér.

Az ezen helyiséghez szükséges s a bemutatott mintának megfelelő világító testek, nevezetesen 3 drb függőlámpa bádóg ernyővel, 1 darab fel- s lezuható csigasoros lámpa porcellán ernyővel, 1 darab függőlámpa kagylóalakú ernyőtartóval és ernyővel teljes felszereléssel kerül 25 kor. 40 fillérbe, tehát a részletezett üzlethelyiség s lakásba teljes felszereléssel a villamos világítás berendezhető lámpa és világító testekkel együtt 81 korona 45 fillérből.

A második költségvetés készitve lett egy vendéglői helyiségre, mely egy terem, két külön szoba, két lakószoba s mellékhelyiségekből áll, a vezeték hossza 155 méter, alkalmazva van 13 darab egyenként 16 gyertyafényű izzóláng; ezen helyiség berendezéséhez szükséges:

1. vezetékekre és ahhoz tartozó felszerelési anyagokra 55 kor. 78 fill.
 2. szerelési munkadíj 65 » — »
- Összesen : 110 kor. 78 fill.

Az ezen helyiséghez szükséges s a bemutatott mintának megfelelő világító testek, még pedig 3 drb. két águ csillár kiiktatott foglalatokkal, aranyvernirozással, 8 drb. függőlámpa s 2 drb függőlámpa, fatető rosettával, tüvegernyővel teljes felszereléssel, kerülnek 113 kor. 10 fillérbe, tehát a második tervezet szerint részletezett módon a vendéglő s lakás lámpa és világító testekkel együtt berendezhető villamvilágításra 223 korona 88 fillérből.

A harmadik tervezet egy nagyobb uri lakás berendezését mutatja, a vezeték hossza 290 méter, a lakás áll 8 szoba, előszoba, fürdőszoba, lépcsőház, zárt folyosó s mellékhelyiségekből, alkalmazva van 33 egyenként 16 gyertyafényű izzóláng, ezen lakás díszes kivitelű berendezése kerül:

melyben meg is halhat, mint inkább a sértésre, melylyel egy nőt illettek. Lassankint mindinkább megzavarodott, s a lelkiismerete is kizozni kezdte.

— Hogyan! — tündött magában a favágó fia — hogy lehet az, hogy ilyen előkelő hölgynek megtetszettem! Hát ő neki köszönhetem sikeremet?

Sevére ujonez volt az élet küzdelmében és puritán erkölcsű ember. Persze tulzásba esett és azt hitte, hogy szobra nem ér semmit, csak Goyana-né szeszélye tette nagygyá. Bajusza megtetszett a kaczerőnek és most a nagy díjat is csak ennek köszönheti.

A művész nagyon elkeseredett. Nem vétkezett, de azért meg volt győződve, hogy büns. Hirtelen fogta magát s a hölgyhöz futott. A szép asszony egyedül volt a budoárjában, melyben friss virágok kábitó illatot lehettek. Goyana-né sóvárgó álmokba merülve pihent egy causeuse-ön s a betoppanó művészt kedvesen üdvözölte:

— Ah! de jó, hogy jön. Majd megölt az unalom.

Sevére szó nélkül közeledett feléje. Szemében a harag és a bösz erény lángja lobogott. A hölgy a lángoló tekintet előtt behunyta pilláit és halkán kérdezte:

— Kedvesem, mit vétettem magának? Szinte megijeszt.

— Ne féljen asszonyom. — felelte Sevére — csak beszélgetni jöttem. Szenvedek, nagyon szenvedek.

— Maga?

— Igen; de nem azért jöttem, hogy szánakozzék rajtam, mert büszke vagyok. Csak azt akarom mondani, hogy ma a műtermemben egy barátom az állította, hogy ön . . . De nem, belond vagyok. Bocsanat asszonyom. Nem ismételhetem a barátom szavait.

A hölgy hirtelen fölkelte és nyugodt méltósággal mondta:

— De csak ismétlje barátom. Akarom.

— Akarja?

— Igen.

— No jó! hát tudja, az a szobor . . . tudja, az én szobrom . . . Hát azt mondják, hogy ön . . .

Goyanané felkaczagott.

— Tudom, tudom, — kiáltotta — ne is mondja tovább. Maguk igazán szellemesek. Es ha ugy volna is, hát kellemetlen az agának? A szemembe meri-e mondani, maga elkényeztetett fiu?

Sevére pedig nagy határozottsággal jelentette ki:

— Igenis asszonyom; szemébe mondom, hogy kellemetlen.

A hölgy megértette. Tetőtől-talpig lassan végignézte az ifjat, aztán fenséges megvetéssel csak ezt az egy szót felelte:

— Paraszt!

A gúnyos szóra felszisszent az ifju, mintha arcul csapták volna. Erezte, hogy neveltségessé lett egy szép asszony előtt. Elszégyelte hát magát és hazament.

IV.

Késő volt már, amikor hazaért műtermébe.

Mindazonáltal egybegyűjtötte a barátait és kérte őket, hoznák el Tabarin-t is. A kivánság nagyon különös volt, de Sevére olyan tragikusan adta elő, hogy végre is megtették neki.

Tabarin nemsokára megérkezvén, Sevére a legdertesebb hangon így szólt hozzá:

— Nem vereksznék pajtás; szép is volna, ilyen régi jóbarátok között. Ezennel bocsanatot kérek, mondd, beéred-e ennyivel? De abban bizony nagyon csalatkoztál, amikor azt hitted, hogy enyém lesz a Szalon díja. Nézz ide! Uraim nézzenek ide.

Es Sevére fölkapott egy nehéz vaskalapácsot, felhágott egy állványra és elkezdte szerkealapálni a művét. Barátai elképedve nézték a szanasztét reptülő márványdarabokat, a szobrász pedig nem nyugodott, amig egészen szét nem omlott a szoborcsoport, hanem elragadtatva kiáltotta:

— Hurrá! hurrá! hurrá!

Végre teljes lett a pusztulás. Sevére végtelen jókedvvel szállott le az állványról és barátaival kezét fogván, nevetve indítványozta:

— No most, fiuk, jertek vacsorázni!

1. vezetékekre és ahhoz való anyagokra . . . 160 kor. 74 fill.
2. szerelés 130 » — »
Összesen : 290 kor. 74 fill.

Az ezen lakáshoz szükséges és a bemutatott mintának megfelelő világító testek, nevezetesen 1 drb 5 águ csillár, 2 drb 3 águ csillár, 3 drb. 2 águ csillár, 10 drb zsinór függőlámpa, 1 falikarilámpa, 4 drb asztali lámpa, comector dugóval, vezetékzsinórral, az összes csillárok és lámpák aranyvernirozott kivitelben, teljes felszereléssel kerülnek 449 korona 10 fillérbe s így a részletezett nagy lakás berendezhető villamvilágításra lámpatestekkel együtt 739 kor. 84 fillérből.

Megjegyezni kívánjuk, miszerint a Ganz és társa által benyújtott tervezet, részletes költségvetés és a költségvetésbe felvett világító testek, csillárok rajzai, továbbá a Siemens és Halske cég által rendelkezésre bocsájtott világító testek fénykép-albuma és árjegyzéke a városi mérnöki hivatal helyiségében a hivatalos órák alatt az érdeklődő közönség rendelkezésére áll.

A villamos áram ára a fentebb előadottak szerint hectowattként 7 fillérbe van tervezve, egy darab 16 gyertyafényű izzóláng egy órai világítása körül 3 1/2 fillérbe; a fogyasztott árammennyiség megállapítása az árammérő által eszközöltetik, melyet díjmentesen enged át a város közönsége; a leszámolás havonként fogantatosittatik s a fogyasztott árammennyiség ára havonként utólagos részletekben lesz a város pénztárába fizetendő.

Ezek azon adatok, amelyeket előzetesen a magán fogyasztó közönség rendelkezésére bocsájtunk s amennyiben nemcsak a városi pénztár érdeke, de a polgárság érdeke is megköveteli azt, hogy a köz- és magánvilágítás kérdése a legelőnyösebben, közmegegyezésre oldassék meg, ehhez pedig feltétlenül szükséges az, hogy a kérdés eldöntése előtt legalább tájékozva legyünk a felől, hogy az esetre, ha a város közönsége a villamos köz- és magánvilágítást házilag fogja kezelni, a világítás megkezdése idejében 1903. december 15-én mennyi magán fogyasztóra számíthatunk; ennél fogva bizalommal fordulunk a város polgáraihoz, hogy a mellékelt nyilatkozat rovatát, mely csak tájékozással szolgál, kitölteni s azt vagy a városi mérnöki hivatalba 1901. évi július hó 31-ik napjáig beküldeni, vagy pedig kiküldött megbízottunknak átadni sziveskedjék.

Az izek szétfordítását a közönség részére ma kezdik meg.

Kelt Nagyváradon, 1901. évi jun. 26-án.

A városi tanács.

UJDONSAGOK.

Számtisztek fizetésemelése.

A városi hivatalnokok között a számtisztek azok, kiknek fizetése sehogyan sem állarányban munkakörükkkel és végzettségükkel. Egész életük a számokkál bibelődés, szóval a legnehezebb s a legnagyobb felelősséggel járó munka. Fizetésük mégis csak annyi, mint egy irodatiszté vagy irnoké és jóval felette áll a rendőrbiztosok fizetése, kiknek tudvalevőleg csak négy középiskola szükséges. Pedig munkájuk sokkal könnyebb és nem ró reájok oly nagy felelősséget, mint a számtisztekre.

Más városokban, mint például Debreczen, Arad, Sopron, Pécs, stb. városokban 1200, 1300 és 1400 forintot is kitesz a számtisztek fizetése, míg nálunk az 500 frt fizetés és 200, frt lakbéres lépcsőn kezdődik és felmehet egészen 700 frt fizetésig és 200 frt lakpénzig.

Az 1896. évi fizetés rendezés alkalmával állapították meg így s ez ellen már akkor is felebbezték a számtisztek, — de siker nélkül. Azóta folyton elégtelenedtek, folyton mozgólódtak csekély fizetésük javítását kérve.

Tegnap aztán terjedelmes kérvényt adtak be, melyben fizetésüknek 200—200 forinttal leendő emelését kérték.

Kiterjeszkednek anyagi helyzetük tarthatatlanságára, meggyőző érveket hoznak fel azon állításuk mellett, hogy kérelmök jogos, annak teljesítése pedig méltányos volna.

Kimutatják kérvényök végén a fizetés emeléshez szükséges összeg fedezetét is.

Teljesen igazuk van ezeknek az uraknak. A mai nehéz megélhetési viszonyok között, midőn éppen a város saját gazdálkodásával és saját intézkedéseivel annyira megdrágította a piacot, — akkor ne ötszáz forinttal fizessen egy tisztviselőt, aki egész nap érdekében teszi ki magát igen sok kellemetlenségnek és meglehetősen nagy népszerűtlenségnek.

Jogosnak találjuk a számtisztek kérelmét és reméljük, hogy sem a tanács, sem a pénzügyi bizottság, sem pedig a közgyűlés nem fog elzárkózni annak teljesítésétől.

Az az összeg, melylyel segíthet rajtok s elérhető állapotba helyezheti saját tisztviselőit, egy város háztartásában nem szabad, hogy szerepet játszon s ha már ily csekély összeg is szerepet játszanék, — nagyon sajnálnánk Nagyvárad városát.

Érdeklődéssel várjuk a határozatokat és reméljük, hogy a jövő évi költségvetés tárgyalásakor már a számtisztek a felemelt fizetéssel fognak szerepelni a költségvetési javaslatban.

A közönséghez!

Hetedik évfolyamát futja a Tiszántul. Hetedik küzdelmes évben vagyunk.

Nehéz, viharos éveket éltünk át eddig s viharos évekre van kilátásunk ezentúl is. A két jelszó, melyet lapunk zászlajára irtunk, megszorítja el-lenségeinket. Egyik jelszavunk: hamisítatlan ősi magyar szellem, mely egy évezreden át idegen népek közt megtartott bennünket nemzetnek és magyarnak. Mikor ma ezt a nemzeti szellemet idegen mázzal akarják bevonni, mikor a magyar nép becsületes, tiszta lelkébe idegenből belopózó hazug jelszavak maszlágát hintegetik, mikor közéletünket szédelgő idegen eszmékkel akarják meg-méltelyezni: akkor nem ismerünk szentebb kötelességet, mint minden erővel, lelkünk egész hevével, tiszta lelkesedéssel küzdeni az ősi, igazi magyar szellem jogaiért.

Ez a küzdelem csak másik jelszavunk: a kereszténység jegyében vezethet győzelemre. A magyar nemzeti szellemnek nincs erősebb támasza Krisztus keresztjénél. A mint a magyar czimerben is a négy folyó az apostoli kettős kereszt felé siet és a hármás bérce fölött a kereszt ragyog: a haza sem virágozhatik fel másként, mint a nemzetek anyja, a kereszténység védszárnyai alatt.

Ezt az országot magyarnak és kereszténynek alapították, így vettük át apáinktól, így adjuk át unokáinknak.

Ez a mi programunk. A többi, hogy igyekezzünk élénk, szellemes, hírekben jól értesült, minden irányban független, szókimondó lap lenni, ez a többi a két jelszóból következik. S ezeknek a mint eddig megfeleltünk, megfeleltünk ezentúl is.

Ehhez kérjük a magyar olvasóközönség pártfogását.

A TISZÁNTUL

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Náttafalusy Kornél.** Főigazgatóságának tizedik évébe lép ma **Náttafalusy Kornél**, kit tegnap, névnapja és ezen évforduló alkalmából igen sokan kerestek fel tisztelői és barátai közül.

A napokban közölték a lapok róla, hogy Temesvárott súlyosabb természetű baleset, láb-törés érte, ez azonban nem bizonyult valóznak, s bár a mult hónapban igazán emberfeletti munkát végzett, mert az egész időt vagy a vizsgáló terem, vagy a kupék füledt levegőjében töltötte, mégis a legjobb egészségnek örvend.

Mi is örömmel mondjuk a középiskolai tanügy e buzgó és nagy tudású vezető férfiának — ad multos annos.

Náttafalusy Kornél kir. tanácsos és tank. főigazgató nevenapján a helybeli főgimn. és fő-reáliskola tanári kara tegnap üdvözölte és a tanári pályán eltöltött 40 éves szolgálata jutalmául őszinte szerencsekívánatait tolmácsolta. — Az üdvözlő beszédre a főigazgató megaláztatottan válaszolt.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatási ügyi m. kir. miniszter **Angyalffy Janka** okleveles kisdédvönőt, a nagybajomi állami kisdédvönő-hoz kisdédvönővé kinevezte.

* **Ajánlat villanyvilágításra.** Rimanóczy Kálmán, Rendes Vilmos és ifj. Rimanóczy Kálmán ajánlatot adtak be a villanyvilágításra. A tanács tegnapi ülésén tárgyalta a javaslatot s véleményezés végett kiadta a világítási bizottságnak, mely az ajánlatot legközelebb tárgyalás alá veszi.

* **Nyolcz szekér cigány.** A Nagyvárad vidéki csendőrök nyolcz szekér cigányt szállítottak be tegnap a nagyvárad csendőrséghez. Mindnyájan a híres Lakatos-familiából származnak és csavarogva, lopva járnak be a vármegyét s valóságos rémei lettek már Biharnak. A rendőrségi kihágási bíróság a banda hat férfi és két nő tagját nyolcz-nyolcz napi fogházra ítélte. (Mindnyájan Lakatosok.) A többit pedig szekeresestől, gyermekestől együtt kitolonczoltatta a város területéről. Az elitelt tagokat nyomban le is zárták, bár kézzel lábbal bizonyították ártatlanságukat és tiltakoztak a rendőrség önkényes eljárása ellen.

* **Somogyi kárpótlása.** Somogyi Károly szinigazgató tudvalevőleg a múlt szezon folyamán elmaradt egyik előadásért, mely a villamos vezeték hibájából származott, kárpótlást kért a tanácstól. A tanács a kérelmet, a jogügyi bizottság véleménye alapján elutasította.

* **Térzene.** Jó idő esetén a 37. ezred zenekara a Sz. László-téren a Müller-féle cukrázda előtt térzenét ad ma délután 6—7 óráig.

* **A kamarai választások.** A kereskedelmi és iparkamara nemrég megtartott választása ellen, — tudvalevőleg felebbezést adtak be. A tanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy a felebbezést felterjeszti a kereskedelmi miniszternek. A Szilárdy Ernő lemondása következtében megüresült tagsági helyet a legtöbb szavazatot kapott Hilinger Miksával javasolja betölteni.

* **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Biharvármegyében, az érselindi anyakönyvi kerületbe Alinóder László érselindi lakost, a rézbányaiba, Kövesdy Károly segédjegyzőt, a nyüvesdibe pedig Péterffy Árpád jegyzői irnokot, anyakönyvvezető helyetteské nevezte ki és Alinóder László kivételével valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

* **Összeesküvés Vilmos császár ellen.** Az európai államfők ellen tervezett összeesküvésről szóló tudósítások állandó rovattá fejlődtek már a lapokban. Napról-napra újabb híreket kapunk anarkista-összeesküvésekről, melyek akár hányszor alaptalanoknak bizonyulnak. Berlinből tegnap azt sürgönyözte tudósítónk, hogy »Vilmos német császár merénylét készülőben«, de az összeesküvés tervét elárulta valaki egy névtelen levélben a berlini rendőrfőnököknek, a kinek azt írta a névtelen följelentő, hogy a Firenzéből tegnap este a berlini vonaton két anarkista, névszerint Fiori és Tigli, elutazott a német birodalmi fővárosba. Allítólag kisorsolták őket az anarkisták a Vilmos császár ellen tervezett gyilkosság végrehajtására. A berlini rendőrfőnök utasította detektiveit, hogy utazzanak elébe az anarkistáknak és fűleljék le őket.

* **Tápdíjkiosztás a Fehér Kereszt-egyesületben.** A nagyváradi Fehér Kereszt-egyesület folyó hó 5-én reggel 9 órakor fogja eszközölni az általa gondozásba vett gyermekek után június hóról kifizetendő tápdíjak kiosztását. Ez alkalommal különös gondot és körültekintést kíván az egyesület gyakorolni arra nézve, hogy mily sulyszaporodást értek el a gondozásba adott gyermekek, továbbá pedig a tisztántartás és a minden tekintetben jól gondozott állapotokról. A tápdíjkiosztásért az Olasz városrészben dajkaságba kiadott lenlencz gyermekek anyjának és tápszüleinek a gyermekekkel együtt kell megjelenni — és pedig úgy, hogy a gyermekek az intézettől kapott ruhákban kell, hogy felöltözve legyenek. — Az egyesület női választmányából méltóságos Des Echerolles Kruspér Sándorné elnöknő, Huzella Gyuláné, Kunz Gusztávné, Molnár Lajosné és özv. Recht Ignáczné választmányi tagok fognak felváltva segídeni.

* **Halálozások.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentéseket:

Gesity Lászlóné szül. Géczy Juliánna folyó évi július hó 2-án életének 64-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 4-én d. u. 4 órakor lesz. — **Szabó** Károlyka, folyó évi július hó 3-án d. u. fél 1 órakor életének 8-ik havában elhunyt. A megboldogult drága kis halott földi maradványai ugyan e hó 5-én, d. e. 11 órakor fognak Nagyperecz-utca 721. számú gyászházánál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az olasz-i közsírkertben örök nyugalomra tétetni.

* **Az angol hadsereg szabóműhelye.** Egy angol folyóiratban érdekes adatokat olvasunk a pimlicoi hadsereg főruházó hivataláról, az ahol angol hadsereg ruháinak legnagyobb része készül. A pimlicoi telepen télen-nyáron 1500 asszony és 2000 gyermek van alkalmazva s ezenkívül van egy sereg férfiszabó. Hetenként átlag 12.000 egyenruhát készítenek, de ha sűrűbb a munka, egyetlen hét alatt 100.000-et is tudnak előállítani. A csizmát és cipőt nem Pimlicóban készítik, hanem Northamptonban magáncégeknek s e munkákért évenként 5 millió koronát fizet az angol hadsereg vezetősége. Kalap és szipka évenként másfél millióba kerülnek. Az inget a gyárban egy nagy gép szabja ki és pedig egyszerre ötvenet s azután katonák özvegyei varrják meg. Egyedül az egyenruhát készítik Pimlicóban. Egyenruhára évenként négy millió angol rőf posztót használnak föl. A gépek egyszerre husz egyenruhát szabnak ki s a darabokat azután átadják az asszonyoknak, akik a hatszáz láb hosszú csarnokban kerek asztaloknál dolgoznak. Az uniformisokat harminczhatféle nagyságban készítik. A gyárban fennmaradt posztómaradványokat egyedül százötvenezer koronáért adják el évenként.

* **Hulla a búzaföldön.** Tegnapi számunkban e cím alatt közölt hírtinkre vonatkozólag semmi újabb mozzanatot nem vettünk. A szalontai szolgabíróság még nem választotta a rendőrség megkeresésére és így az eljárást függőben hagyták.

* **Faludi Sománá kegydíja.** Faludi Soma elhunyt rendőrőrmester özvegyének a pénzügyi bizottság ezer korona kegydíjat szavazott meg. A tanács tegnapi ülésén e kegydíjat hatszáz koronára szállította le s ily értelemben tesz előterjesztést a közgyűlésnek.

* **Magyar név.** Feldmann Henrik piskolti illetőségű nagyváradi lakos vezetéknévét belügyminiszeri engedéllyel »Miklós«-ra változtatta.

* **Besiczán ujra sztrájkolnak.** Resiczán ismét sztrájk előtt áll a munkásnép. Az újabb forrongásra az ad okot, hogy a bányák vezetősége most, midőn már nehezen sikerült megbékíteni a bányamunkásokat, elbocsájtotta szolgálatából mindazokat a családos munkásokat, a kik a néhány héttel ezelőtti munkásmozgalmat vezették. Két hét óta folyik már zavartalanul a munka. A munkások valahogyan megnyugodtak és szorgalmasan eljártak a munkába. A bányák vezetőségét azonban nagyon bántotta az előbbi sztrájk s azt határozta el, hogy mindazokat a munkásokat, kik a mozgalmat vezették, elbocsájtja szolgálatából. Vasárnap volt a heti fizetés napja Resiczán. Amikor a bányák vezetősége a munkásoknak kifizette a béréit, egyben tudtukra adta a mozgalom vezetőinek, hogy a szolgálatból elbocsáttatnak. A bányavezetőség határozatának gyorsan híre kelt a munkások között s óriási elkeseredést okozott. A munkások már délelőtt értekezletet tartottak, amelyen kimondták, hogy mindaddig míg elbocsájtott társaikat a bányavezetőség vissza nem fogadja, sztrájkolni fognak s e célból a munkát már holnap beszüntetik. A bányavezetőség attól tart, hogy a munkások be is váltják fenyegetéseiket s hogy ezt megakadályozza, azon tanakodik, hogy az elbocsájtott munkásokat ismét visszafogadja. A munkások ma egész napon át oly izgatott hangulatban voltak, hogy a csendőrség nagyobb zavargásoktól tart. A resiczai csendőrség ma távirati jelentést küldött Szegedre a csendőrkerületi parancsnoksághoz. A távirati jelentés vétele után a szegedi csendőrkerületi parancsnokság elrendelte a csendőrszaporítást s az éj folyamán több szakasz csendőr érkezett Resiczára.

IRODALOM.

Pusztuló magyarság.

A fővárosi újságírói kar egyik kiváló tagja, **Rostkowitz Arthur**, ki lapunknak is hosszú időn keresztül buzgó munkatársa volt, egy kötetet

ad ki »Pusztuló magyarság« címmel. A műre, melyet ajánlunk a közönség figyelmébe, a szerző a következő előfizetési felhívást bocsájtotta ki:

Mindig szeretettel foglalkoztam a magyar néppel. Sok panaszának, keserves feljajdulásának voltam már tolmácsa a sajtóban, ha vajmi ritkán volt is foganatja. Azelőtt a kormányok nem igen érték rá foglalkozni a szegény, földhöz ragadt magyarok apró-cseprő bajaival. Ez a nagy közöny és egyes érdekcsoportok lelketlensége, telhetetlen kapzsisága az oka az általános nyomornak, a nemzeti elszegényedésnek, a kivándorlásnak, a paraszt szocializmus és a nazarénusok térfoglalásának.

Ily válságos időben szerencse még, hogy a magyar paraszt sorsának intézése oly férfi kezébe került, aki páratlan buzgalomával, önzetlen munkásságával és a magyar föld és nép iránt érzett végtelen szeretetével törekszik pótolni a félszázados mulasztásokat és megmenteni az ősi régi rögökhöz hűen ragaszkodó magyarságot a végpusztulástól.

Az én célom, hogy »Pusztuló magyarság« című könyvemben bemutassam az olvasó közönségnek a pusztuló magyart, érdeklődést és rokonszenvet keltsek sorsa iránt. Könyved, elbeszélő modorban foglalkozom a szívemhez nőt szegény emberekkel és bajaikkal. Könyvem, melynek izléses kiállítására is kiváló gondot fordítottam, helyet foglalhat ugy az előkelő házak, mint az egyszerű olvasókörök könyves polczain. A vaskos, esetleg két kötetre terjedő munka előfizetési ára három, bolti ára négy korona lesz. Jöbarátaimnak, ösmerőseimnek és az irodalomkedvelő közönségnek pártfogásába ajánlom ezen vállalkozásomat. A kiadott gyűjtőleveket és az előfizetési pénzeket legkésőbb július hó végeig kérem czímre, a »Politikai Értesítő« szerkesztőségéhez (Budapest, V. Bálvány-utca 5. II. emelet) küldeni, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozódhassam.

Budapest, június hó. Hazafias tisztelettel **Rostkowitz Arthur** hírlapíró.

MULATSÁG.

A »48-as népkör« tánczestélye. A »48-as népkör« mint már lapunkban többször megemlékeztünk, e hó 7-én (vasárnap) este 8 órakor tartja Karger Sándor fedett nyári helyiségében sikerültnek ígérkező tánczestélyét, melyen igen sokan készülnek résztvenni. A tréfás »Tudnivalókkal« jelzett meghívók már szétküldettek. S azért kik e tánczestélyre meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek a »48-as népkör«-höz (Kert-utca, Kuttyák-ház) fordulni, hol a rendezőség készséggel szolgál meghívókkal.

TANUGY.

A vármegyei tanítóegylet közgyűlése.

II-ik nap.

A megyei tanítóegyesület tegnap folytatta tovább megkezdett tárgyalását. A közgyűlést **Tóth Lajos** alelnök vezette. A gyűlés megnyitása után **Sipos Orbán** m. oszt. tan. kir. tanfelügyelő ismertette általánosságban a miniszter által legutóbb az állami iskolai gondnokságok számára kiadott »Utasítást«. Elmondotta, hogy minő jogokat biztosít az új utasítás a tanítók számára s minő köteleességeket ró rájuk; kijelentette, hogy az utasítás megszervezéséről gondoskodik s elküldi azt minden egyes iskolához 3 példányban; egy példányban a tanító, egyben a gondnoksági elnök és egyben a gond. irattár részére. Ezután az ismertetést általánosságban befejezte.

Vaday József indítványára, a részletes tárgyalásba majd csak akkor bocsájtkoznak, mi-

dön minden állami tanító áttanulmányozta a részére megküldött utasítás minden részletét.

Ezután a gyűlést vezető elnök indítványára a kir. tanfelügyelőnek köszönetet szavaztak fáradságáért, valamint a miniszterhez is üdvözlő feliratot intéznek megköszönve azon meleg érdeklődést, a melylyel a tanítók ügye iránt viseltetik. A gyűlésen 50 tag volt jelen.

Az iskolaszék ülése. Meghívó. Nagyvárad város községi iskolaszékének tekintetes tagjait tisztelettel kérem, hogy a **július 6-án** (szombaton) délután 5 órakor a városház tanácstermében tartandó rendkívüli gyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

A gyűlés tárgya: **a községi iskolák államosításának kérdése.**

Nagyvárad, 1901. július 3-án.

Hegyesi Márton,
iskolaszéki elnök.

ZENE ES MUVESZET.

A zeneiskola szüneti működése.

Ertesítés! Zeneiskolánk igazgatósága intézkedett az iránt, hogy a zeneiskola mindazok részére, kik zenei képzésükre az iskolai nagy szünetet is felhasználni akarják, — mint az előző években történt csekély 2 forint havi díj mellett — a jelen évben is rendelkezésre álljon.

Ezen szüneti tanfolyam 2 óra — július és augusztusra — terjed s célja, hogy zeneiskolánk növendékei az eddig tanult zeneismeretben erősödjének s azok, kik a jövő tanévre mint kezdők beiratkozni szándékoznak, a szünetet jól felhasználva a kezdet nehézségeit leküzdhessek s reájuk nézve a jövő tanév minél eredményesebb legyen.

Mint az egész tanévi, úgy e szüneti tanfolyamon is a növendékek 3—5 tanulókból álló csoportokra osztva, hetenkint 3-szor részesülnek oktatásban.

Midőn az igazgatóság ezen intézkedéseiről a t. szülőket értesíteni szerencsém van, tisztelettel kérem, hogy amennyiben gyermekeiket a szüneti tanfolyamra beírni óhajtják, eziránt Hernesirek István, Molnár Károly és Vomaicska József zenetanár uraknál a f. évi július 8-ig naponként d. e. 11—12-ig a zeneiskola nagy-teleki-utcájai helyiségében jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1901. július 2.

Réz Mihály,
igazgató.

REGÉNY-CSARNOK.

A SANDASZEMÜ.

Írta: Lucien Biart.

Francoziából: K—6.

12.
Az efféle olvasmányok romantikussá tették volna a leányt, minthogy azonban a városban kívül nevelkedett, hol megszokta az életnek mindig a legprózaibb oldalát látni, azért e drámákat ő a fantasztikus álmok világának tündérmesei közé sorozta. Tapasztaltabb emberek, mint don Estevan és Alvarez nem kockáztatták volna ilyen történetekkel, hogy a leányban felkeltsék azon szenvedélyeket, melyek mindig ott szunnyadnak az emberi lélek mélyén. Ha egyszer Micaela szerelemre lobban, mily csalfa utmutatói lesznek ezen képzelt világ emlékei!

De a szép és szeretetreméltó fiatal leány gyermek maradt a szó szoros értelmében. Lovon bejárta a vidéket, meglátogatta, segélylyel, vigasztalással istápolta a környékbeli indiánokat, kik közt a gondviselés szerepét játszotta. Ez a tevékeny élet atyja és keresztatyja oldalán, úgy látszik, minden vágyát kielégítette.

Mégis mikor elérte tizennyolczadik évét, eddig oly egyforma kedélye megváltozott; az öröm és vigásztól kitérőseit hirtelen keserű szomorúság követte s ilyenkor még sirt is.

Hogy megvigasztalják, atyja és keresztatyja ékszerekkel, csecsebecsékkel halmozták el; Micaela megköszönte, de rögtön visszafutott szobájába sirni.

— Tizennyolcz éves lesz ma holnap, mondta valaki Don Estevannak, kitől tanácsot kért, — férjhez kell adni.

Ez a felelet zavarba hozta az ültetvényest, Alvarezt nem különben. Anélkül, hogy bevalották volna, mindketten remegtek a gondolatól, hogy Micaelától megváljanak.

Eltelt egy hónap, Micaelát a városba vitték, de egy hét múlva már maga kívánczozott haza. Az öreg plebános mint gyóntatóatyja, igyekezett kikutatni változása okát, de a leány maga sem tudta okát adni nagy szomorúságának.

Arcza sápadtabb lett, egészsége is mintha megrendült volna.

— Bizonyosan ráolvasott valaki, gondolta Don Estevan és egész sereg francziskánust csóditott oda, hogy a derék barátok könyörgése kiűzze a leányból az ördögöt, mely megszállta. Azonfelül fogadalmat tett, hogy ha a leánya régi vigását visszanyeri, az urnapi körmenetben meztláb, a derekán szeges övvel fog részt venni. Egy orvos, a kitől végre tanácsot kértek, kijelentette, hogy egyszerűen férjhez kell adni Micaelát.

Az orvost Alvarez kuruzslónak nevezte, de Don Estevan, ki tette mindig kész volt, nem vette tekintetbe udvarnagya kijelentését s azonnal vő után látott. Nem volt könnyű dolog leányához méltó fiatal embert találni. Don Estevan ismeretlen volt a szív dolgaiban, ő első látásra megérte a feleségét, házassága igen gyorsan ment végbe, boldogan élt s nem is álmodhatott jobb sorsot Micaelának.

Egy héttig minden reggel belovagolt Mexikóba, a nélkül, hogy céljáról bárkinek is szólt volna és sorba látogatta régi barátait, fiak közt alkalmas vőt keresve, kinek leánya kezét felajánlhatná. Habozott a választással mindaddig, míg Perez doktor be nem mutatta neki éppen Mexikóba érkezett fiát.

(Folyt köv.)

A délafrikai szabadságharcz.

Napok óta nincs hír arról, hogy mi sorsnak örvend az angol hadsereg a transzváli kemény és egészségtelen tél s a támadó búrok zaklatásai közepett. Ugy látszik, oly dolgok történnek Délafrikában, amelyeket Lord Kitchener nem vélelmez alkalmasoknak a publicizásra. Mit csinál Botha, De Wett, Kruitinger — minderről hallgat a táviró. Ellenben kellemtelen leleplezéseket tesznek közzé a lapok az angol katona sorsáról. Ujabbban a Free Lance című folyóirat tesz közzé egy cikket, amelyben egy yeomanry-csapatbeli katona az angol tiszteknek embertelen bánásmódjáról nyilatkozik. A cikk tartalma körülbelől a következő:

— Távol legyen tőlem, hogy a kiállott szenvedések miatt panaszkodjak, mert minden katona tudhatja, mi vár rá, hogy ha hadba indul, de bizonyára mélyebben fekvő okai vannak, ha a legtöbben közülünk egészen nyíltan megfogadták, hogy soha többé Angliáért nem fognak fegyvert. Mindnyájan alaposan megutáltuk a háborút s ha most, tizennyolcz hónapi harc után még volna valaki, aki másként gondolkoznék, annak igazán vérszomjas démonnak kellene lennie. Másrészt sokan közülünk szívesen átszenvednék újra az iszonyu fáradsalmakat, de oly tiszt vezetésevel, akik gondoskodnak katonáinkról, jókor megszerzik zsoldunkat s nem rendeznek a táborban vidám multságokat, mit közben a legénység éhezik. A jó tiszt sok okatlan fáradságtól kimélheti meg a katonát, hacsak megengedi, hogy amikor alkalom nyílik, egy-egy friss pataknaál megöthesse üvegjét vízzel, vagy pihenessen, ha lehetséges. A katonának eszébe sem jut, hogy zúgolódjék, hacsak egy kevés kétszersültet, vagy lóhust kap, de a szíve vérzik, amikor látja, mennyi kényelmi cikket hoznak a tiszteknek, míg a katona nem kap egy kevés dohánnyt, vagy egy darabka jó húst. Csak egy példát akarok elmondani. A lovasszázad, a melyhez tartoztam, egy alkalommal egész

éjszaka a legnagyobb hidegben menetelt s reggel aztán kissé megpihent. Nagy nehézséggel szereztünk vizet, a melylyel kávét akartunk csinálni s hosszas vesződség után végre forrni kezdett a víz. Amikor már ennyire voltunk, a kapitány elrendelte, hogy szálljunk lóra és visszafelé küldött, mert aggódott, hogy saját jól megrakott teherkocsija talán a búrok kezébe került. A hadnagy, aki szerette a legénységet, figyelmeztette a kapitányt, hogy a legénység között most akarják kiosztani a jól megérdemlett reggeli kávét. Erre a kapitány dühösen kifakadt:

— Az átkozott ficzkók ellehetnek kávé nélkül is.

Igy is történt. De ez csak egy példa mert számtalan ilyen eset történt. S lehet-e csodálkozni, ha ilyen körülmények között megtörténik, hogy a csatában a tisztet hátulról éri a golyó, mikor szemben áll az ellenséggel

TAVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 3. (Saját tud. táv.) A képviselőház e hó 6-án, szombaton, ülést tart.

A ház feloszlatása.

Budapest, július 3. (Saj. tud. táv.) A hivatalos Cor. jelenti, hogy Széll Kálmán miniszterelnök október előtt nem oszlatja fel az országgyűlést, mert annak még sok fontos feladatai vannak.

Orosz-cseh barátság.

Budapest, július 3. (Saj. tud. táv.) Prágából távirják, hogy Rittich orosz tábornok a prágai ünnepegről levelben búcsuzván, levelében biztatja a cseheket, hogy bizzanak Oroszország hatalmában. »Meg kell ismerkednetek, — ugymond, — ezen végtelen szláv birodalommal, hol ti csehek megtaláljátok mindazt, amit kerestek és reméltek.«

»Ha megismeritek Oroszországot, tudni fogjátok, hol van a szláv erő forrása. Gazdaságtok szaporodni fog, ha összeköttetéstek az Adriától, a Csendes-Oczeánig terjed. Bizzatok oroszország Istenében, ki nem hagy el benneteket.«

Nagy lopás a vasuton.

Pozsony, július 3. (Saj. tud. táv.) Vitale György romániai szinigazgató a ma délelőtti személyvonattal bukarest-párisi útjában Budapestről Bécs felé tartott. Utközben egy oláhul beszélő fiatal ember csatlakozott hozzá, ez Galantánál kiszállott. Távozása után Vitale észrevette, hogy 100 Napoleon arannyal, 5 darab ezer frankos és 6 darab száz frankos romániai bankjegyekkel megrakott pénzes zacskója eltűnt. Vitale erre Pozsonyban kiszállott és jelentést tett a rendőrségnél, mely a kihallgatás után Bécsbe a román konzulátushoz utasította és az esetről a budapesti és valamennyi közbeeső állomás rendőrségét értesítette.

Megezáfojt sztrájk.

Budapest, július 3. Az Osztrák-magyar államvasutársaság vasműveinek igazgatósága, a resiczai sztrájkhírekre vonatkozólag a következőket jelenti ki: Egy munkást renitens magaviselete miatt elbocsájtottak. Az elbocsájtás semmi összefüggésben nem áll a lefolyt sztrájkkal. Ujabb sztrájkokról szó sincs. (M. T. I.)

A szerb királyi pár oroszországi útja.

Szentpétervár, július 3. (Saját tud. távir.) A kormány hivatalos közlönye lezárja a szerb királyi pár oroszországi útját, mely állítólag összeköttetésben lett volna azzal a hírrel, hogy Draga királyné arra akarta bírni férjét, hogy megfelelő apanage esetén mondjon le a trónról az orosz udvar javára. A czáfolat nagy felűnést keltett, mert pár nap előtt egy másik félhivatalos éppen e hír ellenkezőjéről számolt be.

Kiéhezettett admirális.

Konstantinápoly, július 3. Az Ismir nevű török hadihajó Kalen tengernaggyal hirtelen visszatért, mert a legénység, a tisztikar és az admirális majd hogy éhen nem vészett. Konstantinápolyi beszéd szerint a török hadihajót maga a szultán parancsolta haza, mert értésére jutott, hogy a kieli szállító nem ad több élelmiszert az Ismir személyzetének. A török tengerészeti miniszterium ugyanis már régóta nem fizetett a kieli liferánsnak. Allítólag a német császár is tud erről a fura esetről, mert a szállító a császárnál is panaszt emelt a török kormány ellen, mikor Vilmos császár legutóbb Kielben volt.

Nagy szerencsétlenség.

Mármaros-Sziget, július 3. (Saj. tud. távir.) A legutóbbi nagy esőzések következtében a pályatest megromlott. Munkásokat rendeltek ki a vonal helyreigazítására és munka közben egy állvány lezuhant és két munkást agyon ütött. Nyolcz súlyosan megsebesült.

A hőség áldozatai.

New-york jul. 3. Ma volt itt a legnagyobb forróság. Manhattanban és Brocklynban éjfél-től délután 4 óráig 62 haláleset fordult elő. Sok gyár és üzlet beszüntette a munkát. A kórházak mind zsúfolva vannak. A múlt éjszaka körülbelül 19.000 ember szabad ég alatt töltötte. Az eddigi jelentések szerint az utolsó 24 óra alatt Philadelphiában 24 és Pittsburgban 40 haláleset fordult elő.

Agyonlőtte az öcsését.

Budapest, július 3. (Saj. tud. távir.) Dessel Viktor százados tizenhárom esztendősen kis fia, szülei lakásán, Mészáros-utca 11. szám alatt, atyja távollétében forgó pisztolylyal játszadozott, a revolver véletlenül elsült és a mellette álló kilenc éves Oszkár nevű öcsését találta, — ki halva rogyott össze.

K i n a.

London, július 3. A »Times« jelenti Szimlaból tegnapi kelettel: Szikkin fejedelemség határáról az a hír érkezett ide, hogy Tibetben falragaszok útján a császár és a császárné által aláírt rendeletet tettek közhírré, a mely közli, hogy Észak-Kínában az európai hatalmaságok győztek és megparancsolja az alattvalóknak, hogy a hittérítőket és a kereszténységre áttért kínaiakat kimélik meg. (M. T. I.)

Harcz Mandsuriában.

Tiencin, július 3. Hír szerint Senjang mellett Mandsuriában mohamedánok és benschülöttek közt ütközet volt, a melyben a mohamedánok vereséget szenvedtek. Egy mohamedán pap is elesett. (M. T. I.)

A keresztények helyzete.

Cettinje, jul. 3. A kormánykörök azt a hírt kapták, hogy a guszinyei kerületben nagyon válságos a keresztények helyzete. Breszovicze faluból a törökök elűzték a keresztényeket asszonyostul, gyermekestül, azután megszállták a falut. Az előzőtt keresztények nagy része a határon át Montenegróba jött. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Kelch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Határirók.

	Budapest, július 3.
Buza októberre	8.10
Buza áprilisra	—
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.88
Zab ápr.	6.36
Káposzta, repces, aug.	—

Értékítészde

	Budapest, július 3.
Osztrák hitel	664.75
Magyar hitel	668.—

Allamvasut	655.—
Rimamuranyi	446.50
Magyar jelzálog	447.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölesön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti Áru- és értéktőzsdén 1901. július 3-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	118.—
Magyar koronajárdék	93.11
Magyar vasuti kölesön aranyban 4/10%	120.25
Magyarvasuti kölesön ezüstben 2/10%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	92.75
Italmérési jog megváltási kötvény	100.20
Horváth-szlavónföldterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölesön	175.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	145.—
Osztrák járdék papírban	98.75
Osztrák járdék ezüstben	98.75
Osztrák járdék aranyban	117.60
Osztrák korona járdék	95.75
Osztrák államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bank részvény	16.60
Magyar hitelbankrészvény	648.—
Osztrák hitelintézet részvény	644.50
Párisi vista	95.05
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.03
Németbirodalmi márka	117.35
London vista	239.50
20 márkás arany	28.46

a szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

ELSŐ NAGYVÁRADI MECHANIKAI

Telefon-szám
398.

GŐZMOSÓDA.

Telefon-szám
398.

A legújabb angol és amerikai gépekkel felszerelve **üzemét**

Kolozsvári-utca 5. sz. gyártelepen megkezdte.

Elvállal minden minőségű fehérnemű, kelengye és függönyök teljes tisztítását (mosva és vasalva.)

A ruhaneműek a vállalat kocsiján hozatnak el és szállítatnak haza. A mosás tiszta **vízvezetékkel vízzel** történik és a ruha rongálása, a gépek szerkezeténél fogva teljesen ki van zárva, minek meggyőződése czéljából a vállalat gyártelepén bárkit szívesen lát.

Vidékről érkező küldeményeket 3 napon belül szállít. — Megrendelések telefon vagy levelező-lap útján történhetnek.

144-2-10

Első nagyváradai mechanikai gőzmosóda.

Építkezők és gazdák figyelmébe

ajánlom építkezési- és gazdasági cikkekkel felszerelt raktáramat, a hol a **legelőnyösebb árak** mellett csakis **első rangu gyártmányok** szerezhetők be.

Telefon 67.

Raktáron tartok

Telefon 67.

Építkezők részére:

I-ső rendű Beocsi Román- és Portland-Cementet, Valódi szagtalan tűzmentes Asphalt fedéllemezeket, Elszigetelő lemezeket és elszigetelő anyagokat, Kitűnő menyezetrádfonatot, Erdélyi szobrász- és alabastrom gipszet, Carbolineumot- és Tinctoralt (fatelitésre), Disztéglákat (nyers építkezésekhez), Római és Velencei Cement mozaik lapokat, Kőanyagcsöveket.

Nagyon olcsó árakban!

Gazdák részére:

Valódi orosz kaukázusi gépolajat (eredeti hordóban), Valódi Oliva gépolajakat, Henger- és Dynamo gépolajakat, I-ső rendű Repcze olajat (égető olaj), Kitűnő Tovotte gépszirt, Kék uszó kocsikenőcsöt

Legolcsóbb petroleumforrás!

137-4-10

Krugstein Izidor utóda Rosenberg Izsó,
Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1901. évi május 1-től.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.			Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.			Vésztő—Kötegyán—Hollód.			Hollód—Kötegyán—Vésztő.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Nagyvárad — ind.	5 50	2 —	Gyoma — ind.	3 40	2 30	Vésztő — ind.	4 45	5 27	Hollód — ind.	4 35	12 05
Osi —	6 09	2 14	Ozed —	4 07	2 54	Okány —	5 07	5 49	Mocsár-Gyanta —	4 46	12 17
Uj-Palota —	6 24	2 29	Déva-Ványa —	4 37	3 26	Gyanta —	5 23	6 07	Rippa —	5 02	12 39
Gyires —	6 41	2 42	Kéthalom —	4 54	3 43	Sarkad-Keresztur —	5 36	6 18	Tenke —	5 24	1 17
Körösszeg —	7 02	3 01	Körös-Ladány —	5 13	4 06	Méhkerék —	5 52	6 36	Fekete-Tót —	5 44	1 39
Szakál —	7 39	3 31	Szeghalom —	5 40	4 38	Kötegyán —	6 —	6 45	Fekete-Bátor —	6 06	2 07
Nagy-Tóti —	7 55	3 47	Vésztő —	6 12	5 22	Kötegyán —	6 16	6 57	Árpád —	6 16	2 18
Komád —	8 25	3 59	Kót —	6 38	5 52	Pósa —	6 29	7 12	Erdő-Gyarak —	6 25	2 28
Iráz —	8 42	4 16	Iráz —	6 52	6 07	Ilye —	6 48	7 24	Csegőd —	6 34	2 38
Kót —	9 19	4 39	Komádi —	7 10	6 38	Csegőd —	7 02	7 39	Ilye —	6 57	2 58
Vésztő —	9 44	5 10	Nagy-Tóti —	7 22	6 50	Erdő-Gyarak —	7 12	7 49	Pósa —	7 07	3 09
Szeghalom —	10 34	5 55	Szakál —	7 48	7 23	Árpád —	7 21	7 59	Kötegyán —	7 19	3 22
Körös-Ladány —	11 —	6 12	Körösszeg —	8 11	7 47	Fekete-Bátor —	7 39	8 20	Kötegyán —	8 06	3 42
Kéthalom —	11 18	6 30	Gyires —	8 33	8 12	Fekete-Tót —	7 52	8 35	Méhkerék —	8 15	3 52
Déva-Ványa —	12 03	6 55	Uj-Palota —	8 47	8 27	Tenke —	8 15	9 03	Sarkad-Keresztur —	8 33	4 12
Ozed —	12 21	7 15	Osi —	9 03	8 46	Rippa —	8 39	9 32	Gyanta —	8 43	4 23
Gyoma — érk.	12 45	7 39	Nagyvárad — érk.	9 20	9 05	Mocsár-Gyanta —	8 51	9 45	Okány —	9 02	4 44
						Hollód — érk.	9 01	9 57	Vésztő — érk.	9 20	5 04

Székelyhid—Margita—Sz.-Somlyó.			Sz.-Somlyó—Margita—Székelyhid.			Szeghalom—Füzes-Gyarmat.			Füzes-Gyarmat—Szeghalom.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Székelyhid — ind.	9 36	6 40	Szilágy-Somlyó — ind.	3 18	2 05	Szeghalom — ind.	10 20	5 50	P.-Ladány — ind.	6 50	2 04
A.-Keresztur —	10 20	7 22	Sz.-Nagyfalu —	3 43	2 30	Füzes-Gyarmat —	10 45	6 17	Szerep —	7 40	2 48
V.-Ábrány —	10 34	7 35	Ipp —	4 —	2 47	B.-N.-Bajom —	11 48	7 15	B.-Udvari —	7 54	3 01
Monos-Petri —	10 45	7 45	Széplak —	4 35	3 27	B.-Udvari —	11 58	7 30	B.-N.-Bajom —	8 17	3 28
Margita —	11 05	8 04	Bályok —	4 47	3 40	Szerep —	12 09	7 41	Füzes-Gyarmat —	9 04	4 07
Felső-Ábrány —	11 19	8 17	Szoldobágy —	5 01	3 55	P.-Ladány — érk.	1 —	8 32	Szeghalom — érk.	9 30	4 28
Szoldobágy —	11 41	8 37	Felső-Ábrány —	5 19	4 15						
Bályok —	11 55	8 56	Margita —	5 38	4 37						
Széplak —	12 18	9 12	Monos-Petri —	5 48	4 48						
Ipp —	12 48	9 40	V.-Ábrány —	5 58	4 59						
Sz.-Nagyfalu —	1 10	9 59	A.-Keresztur —	6 11	5 13						
Szilágy-Somlyó — érk.	1 34	10 22	Székelyhid — érk.	6 50	5 54						

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő éjjeli időt jelzi,
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.						
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Budapest ind.	6 50	8 30	2 —	5 45	9 15	Kolozsvár ind.	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 —	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos —	7 02	8 51	2 13	6 06	9 28	Jegenye —	—	—	7 59	† 1 14	7 16	Debreczen —	5 10	2 56	6 46	11 44	3 56	7 41
Ujszász —	8 28	10 59	3 36	8 40	10 56	B.-Hunyad —	—	—	8 37	1 44	7 54	Érmihályfalva érk.	6 36	3 57	7 29	1 —	4 58	9 13
Szolnok —	9 07	11 31	3 59	9 27	11 19	Csucsá —	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37							
Szajol —	9 21	11 50	4 12	9 46	11 33	Rév —	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32							
P.-Ladány —	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	Élesd —	5 54	† 7 59	10 25	† 3 15	9 49							
Báránd —	—	2 12	—	12 07	—	Mező-Telegd —	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07							
Sáp —	—	2 27	† 5 48	12 24	—	F.-Vásárhely —	6 49	—	11 01	—	10 27							
B.-Ujfalu —	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	Várud-Velence —	7 02	8 32	11 10	—	10 37							
M.-Peterd —	—	3 —	—	1 —	—	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44							
M.-Keresztur —	—	3 12	—	1 14	—	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04							
Bors —	—	3 25	—	1 28	—	Püspöki —	2 36	8 52	11 47	—	11 14							
Püspöki —	11 48	3 32	—	1 36	—	Bors —	2 47	—	11 54	—	11 22							
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	Mező-keresztur —	3 12	—	12 05	—	11 37							
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	Mező-Peterd —	3 30	—	12 17	—	11 50							
V.-Velence —	—	4 05	—	2 30	2 25	B.-Ujfalu —	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05							
F.-Vásárhely —	—	4 16	—	2 41	—	Sáp —	4 39	† 9 38	12 47	—	12 25							
M.-Telegd —	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	Báránd —	5 01	—	1 01	—	12 41							
Élesd —	† 1 02	4 56	† 7 28	† 3 04	† 3 04	P.-Ladány —	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19							
Rév —	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	Szajol —	—	11 21	3 08	6 59	3 04							
Csucsá —	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	Szolnok —	—	11 44	3 35	7 32	3 37							
B.-Hunyad —	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	Ujszász —	—	12 03	3 58	7 50	4 05							
Jegenye —	3 15	7 49	† 9 33	† 6 01	—	Rákos —	—	—	1 37	6 03	9 28							
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	Budapest érk.	—	—	1 50	6 20	9 40							

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi —	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely —	4 38	11 05	7 50	Ósi —	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza —	6 14	12 31	10 54
Less —	10 48	5 01	7 40	Orosháza —	5 41	11 54	9 20	Less —	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24
Gyapju —	10 56	5 10	7 52	Csaba —	7 00	2 33	4 50	Gyapju —	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 —	2 33	4 50
Cséffa —	11 03	5 19	8 05	Gyula —	7 27	3 05	5 26	Cséffa —	11 03	5 19	8 05	Gyula —	7 27	3 05	5 26
Szalonta —	11 26	5 44	8 46	Sarkad —	7 47	3 27	5 56	Szalonta —	11 26	5 44	8 46	Sarkad —	7 40	3 27	5 56
Kötegyán —	11 46	6 05	9 15	Kötegyán —	7 57	3 39	6 10	Kötegyán —	11 46	6 05	9 15	Kötegy —	7 50	3 39	6 10
Sarkad —	11 57	6 17	9 31	Szalonta —	8 23	4 10	6 47	Sarkad —	11 57	6 17	9 31	Szalont —	8 22	4 10	6 47
Gyula —	12 21	6 44	10 01	Cséffa —	8 42	4 34	7 18	Gyula —	12 21	6 44	10 01	Cséffa —	8 4	4 34	7 18
Csaba —	2 06	7 41	4 44	Gyapju —	—	4 42	7 29	Csaba —	12 42	7 46	10 30	Gyapju —	—	4 42	7 29
Orosháza —	3 12	9 10	5 50	Less —	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less —	9 04	5 —	7 51
H.-M.-Vásárhely —	3 53	10 02	7 00	Ósi —	9 21	5 19	8 16	Csaba érk.	2 54	7 46	5 03	Ósi —	9 21	5 19	8 16
Szeged —	4 28	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Kétegyháza —	—	—	—	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31

Nagyvárad—Belényes—Vaskő.				Vaskő—Belényes—Nagyvárad.				Nagyvárad—Érmihályfalva.				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
	Tv.sz.sz.	Sz. v.		Sz. v.	Tv.sz.sz.		Sz. v.	Tv.sz.sz.		Sz. v.	v.		Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad — ind.	5 35	2 40	Vaskő — ind.	4 —	2 55	Nagyvárad — ind.	4 15	6 44	Érmihályfalva — ind.	6 10	5 20				
V.-Velence —	5 47	2 51	Lunka-Rézbánya —	4 12	3 08	B.-Püspöki —	4 30	7 10	Erselind —	6 41	6 —				
Félic-Fürdő —	6 11	3 13	Szudrics —	4 39	3 37	Bihar —	4 50	7 36	Székelyhid —	7 10	6 48				
Kardó —	6 26	3 27	Belényes —	5 07	4 16	Paptamási —	5 14	8 05	Nagykáglya —	7 22	7 02				
Nyárló —	7 07	4 07	Sonkolyos —	† 5 28	† 4 39	B.-Diószeg —	5 27	8 21	B.-Diószeg —	7 35	7 22				
Magyar-Gyepes —	7 19	4 18	Belényes-Ujlak —	† 5 40	† 4 51	Nagykáglya —	5 43	8 44	Gyapoly —	7 50	7 40				
Tasádfő —	7 34	4 32	Borz —	† 5 49	† 5 01	Székelyhid —	5 55	8 59	Paptamási —	8 11	8 08				
Drág-Cséke —	7 55	4 46	Sólyom —	6 05	5 22	Erselind —	6 24								